

Dor hout leeft

Een zeventigplusser over hoe het was, is en wordt

Inhoud

Voorwoord	10
-----------	----

Deel 1	14
---------------	-----------

Het dagelijks leven van een groot arbeidersgezin in de jaren vijftig/zestig

Introductie	16
1. Vrijtijdsbesteding	20
2. Verwarming en watervoorziening	28
3. Eten en drinken	31
4. Reizen en vakanties	35

5.	Maandag wasdag	38
6.	De kerk	41
7.	Vervoer	47
8.	Radio, TV en telefoon	51
9.	Feestdagen	54
10.	Gezinssamenstelling	58

Deel 2 62

De huidige kansen en uitdagingen en hoe het anders kan

	Introductie	63
1.	Technologie	67
1.1	Technologische ontwikkelingen	69
1.2	Beschikbaarheid en gebruik	73
1.3	Geneeskunde, medische wetenschap	79
2.	Economie	83

2.1	Inleiding	86
2.2	Lonen, toeslagen en uitkeringen	91
2.3	Europese Unie	96
2.4	Kennisindustrie	103
2.5	Gezond eten, gezond leven, cultuur	107
2.6	Spelregels	114
3.	Diversiteit	118
3.1	Introductie	120
3.2	Acceptatie en aanpassing	123
3.3	Geloofsgemeenschappen	128
3.4	Vrouwenemancipatie	132
4.	Natuur en milieu	136
4.1	Introductie	138
4.2	Natuurgebieden en leefmilieu	141
4.3	Gunstige ontwikkelingen	147
5.	Criminaliteit	151
5.1	Introductie	153

5.2	Zwaardere gevallen	155
5.3	Eigen ervaringen	159
5.4	Politie en Boa's	163
6.	Conclusie en ongezouten aanbevelingen	166
6.1	Conclusie	168
6.2	Een elf puntenplan voor een betere samenleving	174
	Deel 3	180

fantaseren over de toekomst

Voorwoord

We maken een reis door de tijd, van de eenvoud van zestig jaar geleden, de hectiek en luxe van nu naar een boeiende en enigszins beangstigende toekomst.

Sinds de jaren vijftig/zestig zijn er op allerlei gebieden enorme stappen gezet. We hebben een overvloed aan informatie binnen handbereik, we verdienen meer, hebben meer luxe, meer hulpmiddelen en kunnen voor enkele stuivers de hele wereld zien.

Babyboomers stonden, de afgelopen decennia, veelal aan het roer. Ze hadden in de jaren zestig en zeventig grootse plannen. Wat is er van die plannen terecht gekomen? Hebben ze wel voldoende oog gehad voor volgende generaties en is de welvaart eerlijk verdeeld?

In het eerste gedeelte van het boek schets ik een beeld van het leven in ons mega arbeidersgezin in de jaren vijftig en zestig. Ik denk dat het representatief is voor die tijd.

In deel twee ga ik in op de huidige situatie, ons leefklimaat, de enorme technische en maatschappelijke veranderingen en de bijbehorende kansen en uitdagingen. Ik vergelijk het leven van toen met de huidige tijd en stel me de vraag of het nu zoveel beter is. Aansluitend formuleer ik een elf puntenplan om onze maatschappij duurzamer, slimmer en veel socialer te maken.

In het laatste hoofdstuk geef ik een beschrijving over de bedreigingen en kansen in de toekomst. Niemand kan de toekomst voorspellen, het is geen kwestie van lijntjes doortrekken. Toch heb ik zo mijn ideeën over hoe het verder zal gaan.

Natuurlijk, ik kijk door een gekleurde bril en schiet af en toe een beetje door, maar denk dat er best mensen zijn, die mijn standpunten delen. Als zeventigplusser kijk je niet uitsluitend naar het verleden en heden maar streef je ook naar een leefbare, sociale wereld voor je kinderen en kleinkinderen.

Veel leesplezier

Deel 1

Het dagelijks leven van een groot arbeidersgezin in de jaren vijftig/zestig

Introductie

Het leven in de jaren vijftig/zestig schrijf ik aan de hand van eigen ervaringen en niet vanuit een wetenschappelijk- of literatuuronderzoek. Thuis was het niet veel anders dan bij de meeste gezinnen destijds. Vader werkte buitenshuis en moeder zorgde voor het huishouden. Pa was de baas en ma was bijna elf jaar zwanger. Ma moest aanvankelijk veel apparatuur, die we nu zo gewoon vinden, ontberen. Zo hadden we geen stofzuiger, wasmachine, droger, vaatwasser, koelkast, diepvriezer, TV, telefoon en centrale verwarming. Er was niet veel luxe, maar we misten geen essentiële zaken. De gezins- en familiebanden waren hecht. Ook bestond er een stevige band tussen bedrijven en werknemers. Veel arbeiders bleven hun leven lang trouw aan hun bedrijf en het bedrijf aan hen. Het waren stevige lange termijn relaties en dat gaf geborgenheid.

De gezagsverhoudingen waren duidelijk. In ons dorp had de pastoor, burgemeester, arts, hoofd van de school en de fabrieksdirecteur het voor het zeggen. Ze werden met veel respect benaderd. De gewone man nam zijn pet al af, als hij ze op honderd meter afstand aan zag komen. Belangrijke baantjes waren bijna uitsluitend voor mannen, vrouwen kwamen er amper aan te pas. In alle besturen waren de notabelen vertegenwoordigd, of het nu ging over een school, turnvereniging of vereniging van jonge boeren, ze hadden overal de touwtjes strak in handen.

Alhoewel de meeste burgers deden wat er van hen verwacht werd, was er onderhuids veel verzet. Je hoorde zaken als: hoe groter de geest, hoe groter het beest en opgeruimd staat netjes. Er was veel schijnheiligheid.

In het dorp stond men er voor elkaar als de nood aan de man was. Men wist alles van elkaar en hield elkaar op het rechte pad, hoe krom dat rechte pad ook was. Als er iemand op zondag niet naar de kerk ging, sprak men er schande van. Uitzonderingen op het vrome gedag, in ons grensdorp, waren

stropen en smokkelen. Met deze activiteiten voorzagen sommigen in de oorlogsjaren in hun levensonderhoud. Ook thuis was dit een belangrijke bijverdienste geweest. In de jaren vijftig waren het een soort volkssporten en deden de meest fantastische verhalen de ronde.

1. Vrijtijdsbesteding

Er was op papier voor arbeiders, zoals mijn vader, niet veel vrije tijd. Een week zomervakantie, zaterdagmiddag, zondag en de feestdagen, dat was het dan. In het weekend en tijdens de zomervakantie kregen we vaak bezoek en dan niet even snel in en uit, nee ze bleven vaak een hele dag. Samen eten, een wandelingetje door de tuin maken om te kijken hoe de aardappelen erbij stonden en gezellig slechte cognac drinken en dikke sigaren roken. De kloksnelheid van de samenleving lag vrij laag en na werktijd was het ook echt vrij. Men werd niet achterna gezeten door telefoon of e-mails van de zaak. De samenleving was niet materieel gefixeerd. Wij hadden thuis niet het idee, dat meer spullen ons geluk zou verhogen maar waren ook niet idealistisch.

Mijn vader ging in zijn vrijetijd veel de natuur in. Dit was niet slechts om rustig te wandelen, nee het moest iets spannender